

–# voliteľné predmety z hocikákeho iného odboru. Minulý semester si tak Michal zvolil kurz dokumentárneho filmu. M. Labík na Harvarde študuje rád, ale vidí aj nevýhody. Problém, ktorý vníma kriticky, je harvardský mýtus. Ľudia, ktorí na túto školu nechodia, si ho predstavujú ako vzdušný zámok, nedosiahnuteľné miesto, ktoré sa hemží najinteligentnejšími ľuďmi sveta. Od každého študenta tu jeho rodina a priatelia doma očakávajú obrovské úspechy iba preto, že chodí na Harvard.

„Keď sem však človek príde, jeho očakávania sa nemusia vždy naplniť. Spolužiaci nie sú vždy sympatickí, prednášky nie sú vždy najzaujímavejšie a aj my máme niekedy plné zuby našej školskej jedálne.“

MICHAL 3

Michal Valko je piaty rok doktorandom na Pittsburskej univerzite. USA navštívil rok pred tým, ako sa na „pí-
-ejdž-dí“ štúdium dal. „Chcel som zistiť, ako sa tam žije,“ spomína. V piatom ročníku na Matematicko-fyzikálnej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave si stihol vyskúšať výskum v portugalskom Lisabone, následne úspešne skončil slovenskú vysokú školu, urobil tri štandardizované testy na šesť amerických škôl, poslal výpis známok a eseje o svojich plánoch a nakoniec ho na dve školy vzali. Študent umelej inteligencie hľadá anomálie v rozhodnutiach lekárov. Aj keď pacientov nevidí, jeho výskum pomáha zachraňovať ich životy, čo je pre Michala motivujúce. Tvrdí, že sa vo výskume stále učí niečo nové a práca mu dáva zmysel. A to nezávisle od ekonomických kríz. Suma, ktorú doktorandi počas piatich až šiestich rokov dostávajú, sa síce považuje za „next to nothing“, teda „takmer nič“, ale stačí to na bežné veci ako podnájom, jedlo a dve letenky ročne na Slovensko. Zo štipendia Michal vyžije v pohode, nemusí popri škole pracovať a ako zahraničný študent ani nemôže.

V roku 2009 mal šťastie, lebo napriek šetreniu sa mu podarilo získať platenú stáž v spoločnosti Intel v Silicon Valley. Stáž mu dala veľa, najmä priame spojenie vedy s praxou a tiež kontakty na ľudí v korporátnom výskume. „Na univerzite som získal najnovšie poznatky od najlepších

ľudí z odboru. Je tu skvelý medicínsky výskum. Mám možnosti chodiť na prednášky a stretávať sa s hviezdami v mojom odbore, pracovať na zaujímavých a praktických projektoch,“ pochvaluje si.

ANDREJ

„Na strednej kolovale vtip, že do Prahy (alebo do zahraničia) nejde študovať len ten, čo neberie svoje vzdelanie vážne, prípadne nemá na cestovný lístok,“ spomína na začiatok akademickej kariéry Andrej Nosko. „Impulz, prečo som odišiel do Prahy, bol prozaický. Nedostal som v takmer tristo kilometrov vzdialenej Bratislave internát. V Prahe, ktorá bola dvakrát tak ďaleko, som internát dostal,“ vysvetľuje.

Andrej je dnes doktoratom na Stredo-európskej univerzite v Budapešti, kde rovnako ako Renáta predtým získal titul MA. V Prahe absolvoval Karlovu univerzitu, tri roky študoval na univerzite vo švédскеj Uppsale a ešte rok v USA.

Pri porovnávaní zahraničných a českých univerzít (so slovenskou školou bezprostrednú skúsenosť nemá) vidí Andrej neprehliadnuteľný rozdiel v prístupe k študentom. „Študent je v centre diania, kvôli študentovi univerzita existuje, necítiť skostnatenosť inštitúcie ako ‚(rýchlo)výrobné vzdelanosti‘. Všimol som si však aj rozdiel v pracovnej vyťaženosťi a ohodnotení vyučujúcich. Kým sú univerzitní učitelia odkázaní na rôzne ‚boky‘, viacnásobné angažmány na viacerých vysokých školách, nemôžeme im zazlievať, že sa nepodieľajú na aktívnom výskume a ich zahraničná publikačná činnosť spočíva v konferenčných zborníkoch z provinčných českých či poľských univerzít. Určite je problémom aj materiálne vybavenie a prístup ku zdrojom, a to nielen knižničné fondy, ale aj prístup k zahraničným elektronickým databázam,“ vysvetľuje Andrej.

Rozdiely sú aj vo vzťahoch. „V zahraničí je bežné oslovať profesora krstným menom a ísť s ním na pivo. Nezmenšuje to rešpekt, pretože ten je založený na jeho kvalifikácii, publikáciách a osobnosti. Vynucované a povrchné ‚pán-profesorovanie‘ a narcistické a provinčné posadnutie množstvom bezvýznamných titulov vo svetovej akadémii je preto dosť smiešne,“ uzatvára Andrej.

